

Priopćenje za medije

Luxembourg, 12. srpnja 2018.

Preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu: Komisija nije zajamčila postizanje glavnog cilja relevantne Uredbe, poručuju revizori EU-a

Pri utvrđivanju provedbenih pravila i donošenju pojedinačnih odluka Europska komisija učestalo je primjenjivala diskrecijske ovlasti kako bi smanjila stope potrebne prilagodbe. Time nije pridala dovoljno važnosti postizanju glavnog cilja Uredbe o preventivnom dijelu Pakta, navodi Europski revizorski sud. Takvo postupanje posebno zabrinjava u slučaju nekoliko država članica s visokim razinama duga, zbog kojih bi mogli nastati tržišni problemi u pogledu fiskalne održivosti tih država tijekom sljedeće recesije.

Pakt o stabilnosti i rastu skup je pravila osmišljenih kako bi se zajamčilo da države članice EU-a održavaju stabilne javne financije i koordiniraju svoje fiskalne politike s obzirom na to da bi fiskalna kriza u jednoj državi članici mogla dovesti do problema u drugim državama članicama. Pakt o stabilnosti i rastu sastoji se od dvaju dijelova: poznatijeg „korektivnog dijela” ili postupka u slučaju prekomjernog deficita, koji je usmjeren na smanjenje ukupnog deficita na razinu manju od 3 % BDP-a, i manje poznatog „preventivnog dijela”, u okviru kojeg su države članice dužne uskladiti svoja strukturna proračunska salda (odnosno, salda kojima se ne uzimaju u obzir učinci poslovnih ciklusa) s ciljnim vrijednostima utvrđenima za pojedinačne države članice, koje su poznate kao „srednjoročni ciljevi”.

U skladu s glavnim ciljem Uredbe o preventivnom dijelu pakta države članice trebale bi ostvariti konvergenciju prema tim srednjoročnim ciljevima u razumno kratkom roku. Postizanjem srednjoročnog cilja zajamčio bi se dvostruki učinak: države članice dobile bi manevarski prostor tijekom recesija, a razina duga u izrazito zaduženim državama članicama smanjila bi se i približila gornjoj granici predviđenoj Ugovorom. Međutim, provedbenim pravilima i presedanima koje Komisija uvodi ne jamči se postizanje tih ciljeva u razumnom roku, čak ni u stabilnim gospodarskim uvjetima.

„Odredbe o fleksibilnosti koje je Komisija uvela ne primjenjuju se samo u kriznim razdobljima te je u praksi njihova uporaba otišla predaleko”, istaknuo je **Neven Mates, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće**. „Slijedom toga, u razdoblju oporavka i ekspanzije (2014. – 2018.) strukturna salda u nekoliko izrazito zaduženih zemalja zabilježila su ili divergenciju od srednjoročnih ciljeva ili je konvergencije prema tim ciljevima toliko spora da se ni približno ne može zajamčiti znatan napredak prije sljedeće recesije.”

Revizori su također utvrdili da dopuštena odstupanja za strukturne reforme ne odgovaraju stvarnim proračunskim troškovima tih reformi te da ih Komisija umjesto toga upotrebljava kao „poticajni instrument”. Takva praksa nije u skladu s Uredbom o preventivnom dijelu Pakta. Nadalje, klauzulom o ulaganjima nije zajamčeno da se udio javnih

Svrha je ovog priopćenja za medije prenijeti glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda.

Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – glasnogovornik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – službenik za odnose s medijima

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

ulaganja u BDP-u povećaju u godini za koju je takvo povećanje odobreno: potrebno je tek povećanje u nominalnim vrijednostima. Povrh toga, ona omogućuje da se u sljedećim godinama povećaju rashodi koji nisu povezani s ulaganjima. Zbog toga dolazi do višegodišnjeg kašnjenja u postizanju srednjoročnih ciljeva.

Vjerodostojnost preventivnog dijela Pakta dodatno je narušena kretanjima zabilježenima u okviru korektivnog dijela, koji se provodi na takav način da je ciklički oporavak sam po sebi sasvim dovoljan da se ispune svi zahtjevi korektivnog dijela. Slijedom toga, države članice na koje se primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita ne moraju ispunjavati zahtjeve u pogledu poboljšanja strukturnog salda koje bi morale ispunjavati u okviru preventivnog dijela Pakta.

Naposlijetku, revizori su utvrdili da u relevantnim preporukama po državama članicama koje je iznijelo Vijeće nisu u dovoljnoj mjeri pojašnjeni razlozi za fiskalne prilagodbe, kao ni rizici koji bi se pojavili kada države članice ne bi ispunile te zahtjeve.

Revizori su iznijeli niz preporuka s ciljem jačanja tog sustava na koordiniran način, među ostalim sljedeće:

- Komisija bi trebala riješiti pitanje kontinuiranih odstupanja od potrebnog kretanja prilagodbe u razdoblju od nekoliko godina
- Komisija bi trebala zajamčiti da se srednjoročni proračunski ciljevi postižu u razumnom roku, uz stroža pravila za izrazito zadužene države članice
- dopušteno odstupanje za reforme trebalo bi se odnositi isključivo na izravne troškove povezane s reformama, a isto tako dopušteno odstupanje za izvanredne događaje trebalo bi se odnositi samo na troškove koji su izravno povezani s takvim događajima. Odstupanje za ulaganja ne bi trebalo omogućavati da se u sljedećim godinama povećaju rashodi koji nisu povezani s ulaganjima
- potrebno je uskladiti potrebne prilagodbe u okviru korektivnog i preventivnog dijela Pakta: potrebne prilagodbe u okviru korektivnog dijela ne bi trebale biti manje od potrebnih prilagodba u okviru preventivnog dijela
- preporuke po državama članicama trebale bi sadržavati konkretne zahtjeve s jasnijim obrazloženjem njihove osnove i rizika koji proizlaze iz toga ako se one ne provedu
- Komisija bi trebala zajamčiti da programi stabilnosti i konvergencije država članica sadržavaju više informacija o mjerama na prihodovnoj i rashodovnoj strani.

Naposlijetku, revizori smatraju da Komisija u okviru važećeg zakonodavstva ima dovoljno prostora da provede sve preporuke koje je Sud iznio, uzimajući u obzir da bi glavni cilj Uredbe trebao imati prednost u odnosu na mogućnosti za fleksibilnost.

Napomena za urednike

Pakt o stabilnosti i rastu uspostavljen je 1997. godine te je reformiran 2005. i 2011. Riječ je o obvezujućem sporazumu između svih država članica EU-a o provedbi odredbi Ugovora iz Maastrichta koje se odnose na održivost fiskalnih politika država članica. Potreba za nadzorom proizlazi iz toga što fiskalna politika jedne zemlje može nepovoljno utjecati na druge zemlje, što je posebno izraženo u monetarnim unijama.

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva.

Tematsko izvješće br. 18/2018 „Je li postignut glavni cilj preventivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu?“ dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.